

N°. 50.

Sestdeenā, 14. (26.) Dezember

1874.

Waksa par gabdu: Mahjas weefis 1 rubl., pastes nauda 60 kap.

Rahditajs.

Jauinakahs sinnas. Telegrafa-sinnas.

Cefschemmes sinnas. No Rihgas: mescha-lalle. No Leisheem: pahr refriuhju dohshanu. No Mastawas: sabstiba. No Rasnes: ug-guns grehls teateri. No Wiakas: pahr leelahm dahwanahm. No Rumenes: pahr nofedsneetu aishweshanu.

Ahrjemmes sinnas. No Wahzijas: Arnima prozesse nobeigta. — Wismarta atlahpshanahs. No Franzijas: tautas fapulz's usdeuwums, — republikaneeshu un lebnianeetu zerribas. No Rohmas: ultramon-tonu rihfoshanahs. No Spanijas: kautinsch pee Arnietas, — Don Karlofs un Don Alfons.

Diwi Latweeschu tautas draugi 18ta gabdu simtene. — Kreewija sem Aleksandera II. waldischanas. Brahtu karsh un wehrgu atswab-dinashana Seemet-Amerika. Schirshanahs djeesma. Sifti no-tiklumi is Rihgas.

Peeliktuma. Brubtgana prohw. Graudi un seedi.

Jauinakahs sinnas.

No Rihgas. Scho zettortdeenu Latweeschu draugu beedriba noturreja sawu gadda fapulzi, tur daschadas rakstneezibas leetas tiska pahrspreestas. Blaschati nahfoshā nummuri.

No Jelgawas. 6. Dezember no rihta Kr. Wirzawas Bahfu mahju laidars aishgahja ar ugguni. Effoht fadeg-guschī lihds 15 leeleem lohpeem, 3 sirgi un 3 barrokti. Ugguns bijis peelaishts un isdewahs arri wainigo, tam polizeja tuhliht pa fneegu sahja pehdas dshht, meschā — tur tā laudis teiz ais pa-egles fruhma bij passehpees, sanemt. Sinnams, ka stipri leedsahs no tahda grehta darba to sinnaht. — 6. Dezember pullsten 2. pehz pussdeenas us gubernatora t. pawehli, wiffi schihdi, kas Jelgawā dshwo, teel skaititi un deht jauna tarra deenesta ruktos farakstiti. (R. A.)

No Spanijas. Kā no Parihjes tai 10. (22.) De- zemberi teel sinnohts, tad Austurijas prinzis Alfons (Isa- bellas dehts) islaidis rakstu (manifestu). Schinni rakstā teel isfazzihst, ka pehz kehnienees Isabellas atfazzishā- nabs no Spanijas trohna, tiskai yrinzis Alfons effoht tas liklumigais Spaneeschu trohna mantineels. Tad arri schinni rakstā teel isfazzihst, ka prinzis ar tautu effoht

weenis prahtis, ka Spanijai wajagoht patriotismu un brihwprahtigu waldischanu usglabbaht un pee lattoku tiz- jibas stipri turretees.

No Baijones tai 9. (21.) Dezemberi teel sinnohts pahr tahdu Karlistu nedarbu. Las bijis tā: tahds Net- lenburgas fuggis, kas no Rujorlas nahtdams gribbeja Guetarijas juhras lihsumā melleht patwehrumu, tiska no Karlisteem apschaudihst, lai gan fuggis bija uswilzis Wahzu flaggu (ta weederroht pee Wahzijas un neeffoht ee- naidneels) un islahris nohtes-flaggu (ta atrohdbotees breef- mās). To Karlisti nebija eewehrojuschī, bet us fuggi schah- wuschī. Dhtrā deenā fuggis usstrehja us fehklumu. Gue- tarijas walkineeki isglabha fugga kapteini un matroschus un nowedda schohs us San Sebastianu. Arri preit glabh- schanu Karlisti nepareisi usturrejahs, winni wairaf schah- weenus isfahawa us glabhshanas laiwu. Kugga lah- dinsh nahja Karlistu naggōs. Iir nosuhtijuschī meera derretaju.

No Skutari tai 9. (21.) Dezemberi teel sinnohts, ka deenu preesch tam pchrlons eespehris pulweru tohrni. Tohrnim sprahgstohht apkriitta tahda dalka no pilshestas muhra un apgahsahs wairaf nammu. Wairaf neta 200 zilweki tikkuschī waj nonahweti waj eewainoti.

Telegrafa-sinnas.

No Tehrpattas tai 2. Dezemberi. Schinni deenā uniwersitete swinneja sawus gohda swehtilus un us sweht- teem tiska isdallitas 7 selta medalkas.

No Berlinas tai 12. (24.) Dezemberi. Pehz waldis- bai tuwaki sahweeschu awischu sinnaht schinni deenā walsts weetneels gribboht vrett to spreedumu, to teefas Arnimam nospreeduschas, appeleereht. Starp Wahzijas waldbiu un Seemetu Amerikas fabeedrotu walstu waldbiu taggad noteekahs farunnashanahs pahr to, ka weena wal- diba ohtras waldbibas pawalstneels sawas rohbeschās fakerr un waldbiai atpalkal suhta, ja tas irr wajjadjigs.

No Parihjes tai 12. (24.) Ta Franzuschu awise „Lepej“ („Le Pays“) irr tikkufe aiskeegta.

Gefchennes sinas.

No Rihgas: Scha nummura flubdinajumõs atrohdaßs sinna, ka teem pee Rihgas peerakstiteem un 1854tã gaddã dßimmuscheem jaunelkeem libds 31. Dezemberim ar farwahm kristibas-sihmehm japeeteizahs. Kam schi leeta jassin, lai eewehro minneto flubdinajamu.

— Netahru no Rihgas irr noschanta mescha kaffe, kas dauds leelaka pahr mußfu mahju kaffeem. Sennal mußfu semme bijuschas dauds mescha kaffe, bet schinnis laikos gan reitti. Minneta mescha kaffe, kas tikka noschanta, bija lahda muischina nahkufe tihterus lohst.

No Leischeem „B. w.“ sinno: Leischi, kas eefahkumã lohti baidijahs no jaunahs refruhschu dohschanas wihses, irr taggad — ihpafchi tee nabba-galee, redsedami, ka naw wairs, ka fennak, pa mescheem jaflahpstahs un ka wiltiba ne ko nelihds pee lohsechanas, — til meerigi un preezigi, ka fohlahs labbal desmit reischu wilkt lohses, ne ka weenureis behgt meschã. Sinnams schogadd, ka pirmoreis, gan wehl noteel daschas-jufschanas, daschas nepareisibas, bet ta irr lohsetaju paschu waina un nahst no tam, ka laudis wehl nepahrproht jauno likkumu. Daschs naw apgahdajees frustamas sihmes; daschs, kam teestibas us atswabbinafchanu no farra deenesta, naw eegahdajees waijadfigo leezibas-rakstu u. t. j. pr. Bet zaur zaurim nemmoht, eet wißs pareisi un dauds daudj labbaki, ne ka fennak. Berrams, ka laudis, tad buhs turpma wairak apradduschi ar scho jauno likkumu un winnu pahrpattuschi, ka tad arri pilnigi atsißs winna daudsfahrtigus labbumus.

No Massawas. Ka Bahzu Massawas awises sinno, tad aigahjuschu peeltdeenu atrabba uslaustu teatera kaffi un is kaffes isfogtus 4000 rubtus. Ka leelahs, tad saglis irr zetturdeenu teateri palizis, tad teateri aisflehguschi, un wehlat nakti winsch irr pee kaffes peeltuwis un kaffera rakstamu galdu (pultu) uslaustis, tur atflehgu isnehmis un tad dsels flappi usfleedfis, kur nauda bija eeflehgta. No rihta saglis nemannoht is teatera isfchmauzis.

No Rafanes teel Kreewu awisei „Golofs“ sinnohts, ka tur tai nakti no 3fcha us 4to Dezemberi ap pulksten diweem iszehlahs ugguns. Ugguns papreksch aissbedsinaja teatera skattuwu un tad fagrahba zittas ehfu daktas. Lai gan wiffadi publejahs ugguni apdschst, tad tomehr tas ne-isdewahs. Wiffa teatera ehla libds ar teatera leetahm un mantahm fadegga. — Schẽ flahst peeliksim wehl weenu sinnu pahr lahdu behdigu notikkumu, pahr kuru arri „Golofs“ sinno. Lai 3fchã Dezemberi pee Saratowas-Lambowas dselszetta stanzijas nostrehja no fleedehm rattu rinda braudama. Zaur scho nelaimigo atgaddijumu wirskonduktors tikka nonahwehts, 3 zilweli eewainoti un 13 waggoni fadausiti.

No Wiattas teel sinnohts pahr leelahm nauvas dahwanahm. Kad Kreewu tirgotaji pasneeds dahwanas, tad winni mehds dahwinahst ar dewigu rohku. Schinnis deenãs turreja Selabugã gohda maltiti kaufmannim D. J. Stachejewam par gohdu, kas zaur leelahm nauvas-dahwanahm pilssehtai dauds-lahrt palihdsejis. Stachejewus pee gohda-maltites peeminneja, ka Selabugas pilssehta jaw labbu laiku us tam dohmajohht, ka warretu eetaischt real-flohlu, bet nauvas truhlstohht preeksch tam. Kad Stachejewus bija runnãjis, tad tschetri no flahthuhdameem weeseem fazzija, ka gribboht pee schihs flohblas zelschanas palihdseht un dahwinaja weens 20,000 rubt. ohtrs 10,000 rubt., treschais 6000 rubt., un zetturtais 3000 rubt., ta ka pawiffam bija dahwinati 39,000 rubt. Zaur schahdahm leelahm dahwanahm pahrssteigts Stachejewus arri no farwas puffes dahwinaja wehl 15,000 rubt.

No Rumenes pilssehtas. Rumenes pilssehta, kas winnupus Urala kalneem atrohnahts, irr ta weeta, kur zeetumneeki un noseedsneeki teel farwahkti un tad no turreenas ar damfluggeem tahlaki aisswesti us Sibiriju. Schinni gaddã damfluggi fahla schahdus noseedsneekus waddaht jaw tai 5. Mai un farwu brauffchanu beidsa tai 30. Septemberi. Schogadd irr atkal lohti leels flaits us Sibiriju nodsihti. Zaur teefu spreedumeem tikka us fmaggeem kalnu darbeem aissdihiti 1220, us dsihwi Sibirijã 2343, us lahdu laiku turp nolikti 1358, us waldischanas pawehli 1624. Tur nahza wehl flahst 1080 seewas un usanguschi behrni un 1269 behrni appaksch 15 gaddeem. Bes scheem wehl no 1. Mai libds 1. Oktoberim no Rumenes tikka lahjahm nodsihti 7644 wihri, seewas un behrni.

Ahrsemmes sinas.

No Wahzijas. Arnima prozesse jeb teefaschana, pahr kuru jaw ihsumã sinnojã, irr taggad beigta un spreedums paslubdinahst. Tas fuhdsibas-raksts prett Arnimu aibalstahs us strahpes likkumu, kas sihmejahs us teefas-rakstu jeb aktu flehpschanu, peerahdidams, ka Arnims no teem raksteem, ko winsch walts deenastã buhdams fanehmis daschus effoht flehpis (paturrejis pee femis). La semmaka strahpe pehz scha likkuma paragrafa effoht 3 mehneschas zeetuma strahpe un turflahst strahpetais pasande farwas lahrtas teefibas. Tahds bija tas fuhdsibas raksts prett Arnimu. Kad nu schi leeta nahza izmellefchanã un pee teefaschanas, tad daschadi spreedumi (eekam teefas wehl farwu spreedumu ne-bija spreeduschas) raddahs awises pahr Arnimu: zitti dohmaja, ka Arnims effoht newainigs un til-kai Bismarks naida deht winnu lizis zeeti fanemt; zitti atkal spreedã, ka Arnimu waijagohht stipri fohdihht, jo winsch prett farwu tehwiu gribbejis strahdaht, daschus fwarrigus walts papihrus flehpdams. Bet nemeen Wahzijas awises, bet arri ahrsemmes

awises daudj rakstija pahr Arnima prozessi, ihvaschi pahr teem raksteem, kas ismellejoht pee gaismas nahja. Tohs daschadus spreedumus un rakstus newarram schim brihscham schè plaschi ussichmeht, bet greefsimees pee pascha teefas spreeduma. Teefas Arnimam tahdu strahpi spreeduschas un spreedums flann tà: „Apgaukstais, bijuschais Wahzu keisara wehstneets, naw wis walsts rakstu flehpschanas jeb ammata pahrlahpschanas deht, bet tabeht, la winsch prett wispahrigo lahrtibu atrasts par wainigu un tamdeht notikluschu kawektu atlihdstinaschanas deht irr noteesfahs ar 3 mehneschu zetuma strahpi, no kam weens mehnesis teel atrehknahts par to, lo winsch ismellefchanas deht zettis.“

— Bismarck, zaur daschahm winnam nepatihkamahm leetahm, gribbeja no walsts-fapulzes atlahptees, bet winsch tikla luhgts (ar balsu wairumu tà bija nospreeduschi), lai neattahpotees. Kad keisars to dabbuja sinnaht, tad winsch, Bismarckam rohku us kameesi uslizzis, ar preezigu waigu fazzjis; „Nu steidsatees walsts-fapulze; jubhu leeta newarreja labbali tikt nobeigta.“ Arri Austrijas awises raksta, kad Bismarck buhtu no saweem politikas darbeem atlahpees, tad neween Wahziji, bet wiffai Giropai buhtu par leelu flahdi. — Berlins polizeja isfinna juse ka gribboht Bismarcku nonahweht un tapehz Bismarcku luhgusch, lai winsch fallu, kurras stundas un kur winsch mehds isheet, lai polizeja warretu usluhloht, ka lahds nonahwetajs winnam neusbruht.

No Franzijas. Ar Franzijas tautas-fapulzi nemas negribb weiltees. Rahda no Franzuschu leelalahm awisichm raksta pahr to tà: weenaldisiba un newihfchoschana taggad raddusehs tautas-fapulze, itt tà par spihiti walsts un tautas waijadstibahm. Tautas weetneeki leelahs sawu usdewumu aismirfusch, lo winni no sawas tehwijas usnehmusch, ammatos stahdamees. Winnu usdewums wiffu pirms bija, Franziji meeru gabdaht. Pa puffei winni scho usdewumu isdarrijusch, lai gan ar leeleem uppureem (prohti toreis, kad ar Wahziju meeru derreja, semmes gabbalus atdewa un 5 milliardus karras-flahdes malfaja); bet ohtra pufte palikka neispildita. Sapulzes appreeschanas un nospreeschanas teel wilzinatas un pa to starpu eerohnahs tahdi lohjekt, kas meera-politiku lawe. Gan marschals Graf Mahons atfauzajs us walsts- un tautas-wehleschanohs, kas gribb meeru un lahrtibu, bet-fapulze mas lo to eewehro. Redsehs, waj arri tad-fapulze to ne-eewehrohs, kad wiffa walsts scho sawu wehleschanohs luhgchanas raksta isfazzis? Ka leelahs, tad meera-draugi pee scho lihdselka kerses, lai warretu-fapulzi us darbibu passubbinah, jo-fapulzes nestrahdaschana irr prettineeleem preesch apfmeeschanas un draugeem preesch noscheloschanas.

— Tee raksti, kas zaur Arnima prozessi pee gaismas nahfusch, darra Franzuscheem leelu galwas lausfichanu un spreeschanu. Schinnis rakstos atrohdahs

arri Bismarck spreedumi pahr republikas waldbibu, prohti Bismarck tahdas dohmas isfazzis, la preesch Wahzijas wifslabbati buhtu, kad Franzija irr republika, jo kad Franzija karru-fahltu prett Wahziju, tad wianna gruhti peepalihdsibu atrastu pee zittahm (kehniu) waldbahm. Zaur to nu kehniameeki (monarchisti) irr jaunu zerribu smeblusch, la nu drihsal sawu mehri safneegschohht un taggad-fahloht wairaf darbotees. Bet arri republikaneesch melle few atbaltu minnetos rakstos, fazzidami, kamehr Franzija republika, kamehr warroht drohschi buht, la meers netikschohht trauehts, jo kad republika pehz Bismarck spreedumu nebuschohht daudj draugu, tad arri republika til ahtri ne-eegribbesees karru-fahlt.

No Rohmas. Ultramontani zihntichanahs ar waldbahm un prettoshanahs prett waldbibu lilkumeem drihs pahr wiffu pasauli buhs isplahhtjufes. Wahzija ultramontani walsts-fapulze israhda leelu prettestibu un wiffadi-rauga waldbibas drihwprahhtigeem zenteeneem pretti strahdaht; Franzija winni laudis muffina us swehtahm staigafschanahm un irr daudsfahrt waldbai par lawelli, schelschanohs starp daschahm partijahm lohpdami un tautu us daschadeem nemeereem rihdidami; Spanija winni turrejahs un wehl turrehs us Karlisku puffi un laudis weetahm tikfokusch peerunnaht, lai Karlisteem peepalihdsohht un ja to nedarrischohht, tad ar basnizas lahsteem tikschohht aptrauti; Stalija winni apfkausch walsts saweenofschanohs, strahda pretti waldbai un nolahd wiffus zenteenus, kas wehd pee prahta gaismas un garra swabbadibas; Anglija winni peerunna daschus Angtu augstmannus, lai peenemmoht lattoku tizzibu un daschi arri to darrijusch, tà to sawa laika effam sinnojusch; pat Amerika ultramontani nestahw meera, bet tà warredami prett laizigahm waldbahm strahda. Tà par probwi Braslijas keisaru walsti (Deenwidus-Amerika) stribdi radduschees starp waldbibu un garridsneekem. Waldbiba preesterus likka eelikt zetuma, kad waldbai jeb walsts-lilkumeem nepaklaufija, un schoe bija walsts-lilkumus pahrlahpuschi, tapehz ka pahwesta nolilkumeem bija gribbejusch pilnigi paklaufiht; jo pahwesta nolilkumi nepeelihdsinajajs walsts-lilkumeem, daschi wehl pawehl, lai dascheem walsts-lilkumeem nepaklaufa. Tà nu Braslija daschi preesteri bija palikusch waldbai nepaklaufigi un tapehz bija zetuma eelikti. Kad nu pahwests dabbuja sinnaht, la winna preesteri no Braslijas waldbibas pehz walsts-lilkumeem teelohht spaiditi, tad winsch nodohmaja ar turreenas waldbibu islihgt. Gesahumà arri rahdijajs, la islihgschahu drihs panahschohht, un daschi awisichneeki jaw rakstija, la pahwests Amerika zittadus politikas zettus staigajohht neta Giropà, turkloht wehl peeminnedami, la schahda neweenadiba pahwesta politikà labbi nefaderroht ar pahwesta nemaldbibu. Bet taggad pahwests lahda farunnà isteizis tahdas dohmas, la winsch Bras-

lija til pat stingri istureschotees. Us tahdu wihsigan mas us islihgfschanu warrehs zerreht.

No Spanijas. Paher to ihsumâ sianoto kauschanohs pee Urnietas taggad plaschakas sinnas atnahkuschas. Karliski, sem generata Egnas waddischanas, bija us pakalnehm jeb augstatahm weetahm Urnietas turvumâ nomettuschees un tur flanstes eetaifijufchi. Waldibas karra pulku waddonis Loma usbrukka Karlisstem un kauschanahs sahlahs. Wairaf ta 3 stundas duhschigi kahwahs, beigâs Karlisstem isdewahs famus prettineelus kreisâ puffe atpalkat atdsiht. Loma arri no ohtras puffes, tur Karliski bija flanstes usmettuschi, teem usbrukka un tschetras stundas kahwahs, bet nelo nepanahza, jo nespehja Karlistus is flanstehm isdsiht. Newarr ihsti faprast, kapehza Loma Karlisstem usbruzzis, jo winnam bija par mas saldatu, tikkai kahdi 4000 un ar til dauds saldateem ween nebija eespehjams Karlistus sakaut un is flanstehm isdsiht. Turklah arri ja-eewehro, ka Loma ar saweem saldateem wehl bija peekuffuschi, jo bija patlabban ar kugeem atbraufuschi. Loma, ar Karlisstem laudamees, pametta labbu teesu saldatu un tilla pats eewainohs, ta to isgahjuscha nummurâ peeminnejam.

— Starp bijuscho kehnieneeni Isabellu un Don Karlosu bijuse farunnaschanahs, lai warretu sawâ zenschanâ pehz Spanijas waldischanas saweenotees, bet ta taggad kahda Franzuschu awise sinno, ka zaur farunnaschanohs nelas ne-essohht panahhts, tapehza ka Don Karlos gribbejis us ihpaschu nolikkumu pastahweht. Salka, ka jesuiti winnam tahdu padohmu dewuschi. —

— Don Karlosam, ta nupat minnejam, neween bijuse farunnaschanahs ar Isabellu, bet winsch taggad arri farunnaschanâ eelaidees ar Isabellas dehlu Don Alfonso, lai abbas partijas, Alfonsisti un Karliski, saweenotohs un tad kehnienu waldbibu Spanijâ eegrohst. Don Alfons tad tiku eezelts paher kehnienu un kamehr winsch wehl naw pilnôs gaddôs (Don Alfons nesenn safneedsa sawu 18to gaddu), kamehr Don Karlos winna weetâ walditu. Wisseem Karlistu wirsneekem, kas sawâ lailâ palibdejuschi kehnieneeni Isabellu no Spanijas padsiht, sohds tiku atlaists. Ja Karlisstem isdohotohs ar Alfonsistem saweenotees, tad gan warretu zerreht, ka Spanija dabbutu kehniina waldbibu; jo Don Alfonso irr dauds draugu Spanijâ, ihpaschi starp muischneekem. Turprettim Don Karlosam draugi arweenu eet wairaf masumâ un tur kahdi atrohnuahs, tur tee jamelle pee ultramontanu partijahm; turklah arri Karlistu darbi naw pawissam bijuschi tahdi, ar kurreem few warr draugus eepelniht. Bet ar Don Alfonso irr zittadi, tam irr dauds peekritteju, ta to apleezina kahds raksts, kurreu Spaneschu muischneeki un leelungi Don Alfonsoam peesuhitjufchi. Schinni raksta minnetee leelungi, pat no teem augstakeem un wezzakeem dsimmumeem, apfweizina

Don Alfonso par sawu ihsto pehz isklumeem peenahkamo kehnienu un apsohlahs tam ustizzigi buht. Schis raksts tilla Don Alfonsoam peesuhitjits us winna 18to dsimschanas deenu.

Diwi Latweeschu tautas draugi 18tâ gadu simtenē.

Tahdai awisei, kas ta Mahjas weefs tautas awise grib buht, neween klahjabs, tautas tagadibu apstatih un apspreeft, bet ari tautas pagahjibu wehrâ list un lastajeem preesch azim stahdiht. Tē atkal peenahktees, tautai ta hduš wihrus, kas tautas wistumschahôs un wisgruh-tahôs laihôs tai bija par draugeem, par tehweem, par wadoneem un par atswabinatajeem, — peenahktees, tahdus wihrus tautai preesch azim stahdiht, lai tauta ar pelnito mihlestibu un pateizibu tohs eeslehggu sawâ firdi. Daschu labu tahdu gohda wihru wahrdus Mahjas weefs jau peeminejis, par promi: is fenatas pagahjibas barons Schoultz un Merkel, tas mahjitaja dehs, is jamatas pagahjibas barons Füllerjam. Stolas maises ohtrâ datâ, so paschu laif esmu lizis driekt, lastitajeem wehstures datâ domu Merkela dsihwes gahjumu jeb dsihwes bildi. Tē lastitaji atradihs weselu rindu tahdu wihru, kas Latweeschu tautai bijuschi par draugeem un tehweem, it ta: Vormas mahjitajs Eisen-Schwarzenberg, Kaiuses mahjitajs Jannau, Meka muischas leelkungs Met, grahfs Mellin, tee leelkungi Siwers un Gersdorffs, generalsuperdents Sonntag, barons Brüningk, tas leelkungs Samson-Himmelstierna un wehl daschi ziti. Kas slaidratu sinu par scho leetu grib dabuht, tas lai usschir Stolas maises otru datu no 158—164 lapu, sem wirfratsia „Garlihs Merkel.“

Scheem augsti zeenijameem wihreem un Latweeschu tautas draugeem peedeedrojahs tee abee wihri, par kurreem tagad gribu stahstih. —

Generalam Jahnam Baltasaram baronom Campenhausen no 1728 peedereja Ungur muischa un Rudum muischa. Wisa schini apgabalâ eesahkumâ nedsihwoja wis Latweeschi, bet Lihwi, un Ungur muischa Lihwu laihôs par Urelt tita nosaukta, kadeht Ungur muischu Wahzu walodâ lihds scho baltu deenu nosauz par Drellen. Pamasihtinam, ne peepeschi, pehz ilgalahm gadu simtenehm, Lihwi peenehma Latweeschu walodu un Latweeschu eeraschas. Ap to laiku, par to tagad runajam, proti 18tâ gadu simtenē Ungur muischâ, kas atrodahs Straupes draudse, jau fen wairs ne-atradahs Lihwi, bet Latweeschi. — General Campenhausen preesch saweem semneekem eetaifija stolu un tahs waijadsihahs grahmatas malfaja is sawas leschas. Schi stola pastahweja wehl ilgaku laiku pehz generala mirschanas. Zit ilgu laiku? to nemahku teikt. Bet 1775tâ g. wehl bij dsihwa. General ar sawu paschu rofu sawadâ grahmatâ ussihmejis, zil tates stolas behrns mahzijees, ar tahdu mehru us preeschu gahjis un kahdas grahmatas karam bijuschas. Schihs stolas behrnu wisleelatais skaitlis bija 80 un proti 1752tâ gadâ. —

Scha goda wihra dehs, barons Baltasars Campenhausen neween mantoja tehwa muischas, bet ari tehwa tehwischligu prahtu un firdi pret semneekem. To mahzamees no tahs testamentes, so winsch preesch sawas mirschanas sarakstija un tur sawus deklus ta pamahza:

„Lai sawus dsimtu-kaudis, it ta sawus no Deewa us-tizerus behrnus, waldot ar tahdu paschu mihlestibu, leh-nibu un prahtibu, it ta winsch pats wisu sawu muischu waldijis paher schahm atpestitahm raditaja lihdsibahm, kas teefas deenâ mums lihdsi buhs. Zit mihla, ta dehleem ta fwehtiba bijuse, so Deews us tehwu semtohpibu lizis,

— til mihi lai nu dehti peepildot scho tehwa pamah-
zifchanu." —

Kad labi eewehroiam, to nuvat lastijufchi, tad laikam
neleegfimees, ta schee abee 18tas gadu fintenes wihri ih-
sti tautas draugi bijufchi. Wini eetaifja skolas faweem
semneeku behrneem, wiads tumfchds laifds, kurdz neween
Widsemē, bet ari zitās Citopas semēs, paschā Bahzfemē
un Franzijā, mas ween sinaja par semneeku behrnu skolahm.

Kad to labi eegaume, tad ja-apleezina, ta skola un ap-
gaifmoschana zilwelam wirs semēs gandrihs ir ta wiswai-
jadfigala leeta. Gudrais tumfcho pahrwalda un winu
fpeesch tā wassu, ja winam ir misotaja daba. Kad tum-
fchajs zaur skolahm paleet gaifch, tad neleefahs wairs
duhmōs westees un mahzajs wiseem kawelkeem par spihstu
fewim zeku us laimi lihdsinacht. Tapeh3 wehrgu lungi
Amerikā wehrgeem netahwa wis lastifchanu mahzitees un
schesligi graifija par tahdu grehtu. Kas eedroschinajahs,
wehrgeem grahmataš mahziht, to wini tā dumpineeku is-
dsina is fawahm robeschahm. —

Muhfu abee tautas draugi turpreti darbojahs, fawus
landis zaur skolahm pee gaifmas un zaur gaifmu pee lai-
mes west. Scheem abeem tautas draugeem jau wiads
tumfchōs dsimtblufchanaš laifds tas mehrkis stahweja
preefch azim, ta semneekem beidsot jastahw us fawahm
pascha lahjahm, kursch mehrkis flawehts Deews! peepildahs
muhfu deenās zaur gruntineezibu. —

Kas to testamenti lasa ar sinu un apdomu, kurā tehws
mirdams faweem dehleem winu semneekus pee firds leet,
tam laikam firds stipri kustinafees. Winsch toš fauz: „winu
no Deewa teem ustizetus behrnus,“ un teem at-
gahdina „to leelo teefas deenu,“ zaur to gribedams
wineem stipri pee firds list, ta teem weenreis atbildeschana
jabod pascham augstam Deewam par teem semneekem, to
Deews wineem ustizejis pee waldischanaš. —

Schi testamentē skaidri apleezina, ta rakstatajs eefsch to
Deewa jehrinu tizejis. So winsch fauz fawus semneekus
„atpehti tas raditaja lihdsibas,“ kas weenreis wineem,
teem kungeem, lihdsi buhs. —

Lai Deews Latweeschu tautai dod wehl dauds tahdu
draugu un lopeju. Tad Latweeschu tauta drihs tiks pee
kuplas seedeschanaš, kas wisai tehwsmei par labu nahis.
So semneeks ir walsis ehtas fundamentis. So stiprs tas
fundaments, jo stipra wisa ehka. —

Kreewija sem Aleksandera II. waldis- schanas.

Aleksanders II. jau Krimmas-karru beigdams rah-
dija, ta winsch ne uswarreschanaš bet meerigā wal-
dischana un eefschtigās pahrlabboschanaš fawu un
fawas semmes gohdu un spehku melle. Un tā winsch
arri wissu fawu laiku lihdsi schim irr waldisjis.

Tillihds tā meers bij flehgtis, winsch karraspehku
pamastinaja un kehrahš tad pee gruhsta darba, fa-
wahm tautahm wairaf gaifmas un wairaf brijwi-
bas sneegt. Skatris gads mums irr no winna
rohlas pahrlabboschanaš neffis, pahrlabboschanaš,
preefch kurrahm zittās walsis 50 un 100 gaddi
irr wajjadfigi bijufchi un kurras winsch til ihfā laikā
itt labbi irr isdarrijis. — Wissuswarrigatahs winna
dauds ne-aismirslamu pahrlabboschanaš starpā irr:
dsimtblufchanaš atzelschana Kreewijā zaur manifestu
no 19. Febr. 1861. g., kurrā arri noteiktis, ta sem-
neekem semme peedallama, un karras deenesta pahr-

grohifschana zaur manifestu no 1. Janwar 1874. g.
No zittahm pahrgruhfischanaš, tā lohti eewehro-
jamas japeeminn: teefu un pilssehtu-waldischana
reforma, zensjures atweeglinaschana un pee mums
Baltijas gubernās jauna pagastu-waldischana. —
Arri fawas walsis rohbeschās fargadams un pawai-
rodams Aleksanders II. til flawu irr pelnijis. Igi
westais karschš Kaukasijā tikka no winna pabeigtis,
no Fihnas walsis Amura uppes peekrasta eman-
tota, Bularas un Fihwas walsis uswarretas (1873)
un kamehr Pruhfchi ar Franzuscheem lahwahs, tahs
punktis no Parihjes meera-berribas, kas Kreewijai
leedsa Mellā jubrā karras-flotti turreht, uesteiktas un
atmestas.

Keisars Aleksanders II. gribbeja arri Pehterburgas
waldischana pahrlabboschanaš eewest. Pohleem, kas
dumpa-laikā bij aisbehgufchi, winsch lahwa atpakkaf
nahit; tautas-skoblas tikka us winna pawehli pahr-
labbotas, uniwersitete Warschawā tā pahrgruhfita,
tā Pohki paschi to wehleja. Pilssehtās tikka brij-
waka waldischana eezelta un us semmehm eesahfts
klauifschana atzelt. — Bet Pohki newarreja aismirft,
ta winni reis leela un stipra tauta bijufchi, kas pa-
fchi sewi waldisufchi. Krimmas-karschš bij Kreewiju
deesgan nokaufejis, Pohki turreja waldischanaš mihtu
prahtu par nepehtu un zerreja us Napoleona pa-
lihgu. Muifschneeki, preesteri un pa dalkai arri pils-
sehtu eedfihwotaji flehdsja fawā starpā fleppenās bee-
dribas, kurras wissu preefch dumpa fagattawoja.
Semneeki dumpim nepeeschtibrahš, labbi atminne-
dami, zil winneem Pohku paschwaldischanaš laikā bij
gruhsti gahjis, un stipri us augsta Keisera watru un
labbu prahtu pakaudamees.

Jau 1861. gaddā Pohki sahka waldischanaš fur til
warredami neklaufiht. Bet Keisars fawā labbā prahtā
gribbeja wissu ar meeru islihdsinacht, winsch dewa
Pohleem daschas jaunās teefibas, eezehla grahsu
Wulopokfki, no Pohleem augsti gohdatu tauteti,
Pohlijas pahrwaldneekam par palihgu un pahrmai-
nija pat Pohlijas pahrwaldneeku, flaweno generali
knehsu Gortfchalowu ar fawu augstu brahli Kon-
stantinu. Bet wiss nekā nelihdsjeja. Leeknehsam
Konstantinam un grahsam Wulopokfkim usbrukka
wairaf reises Pohku fleplawas, bet Deews netahwa
winnaus apflahdeht. Beidsot Janwara mehneft
1863. g. pee rekrufschu nemfchanaš Warschawā Pohki
sahka ar eerohtscheem rohka prettotees. Schigli dum-
pis pahr wissu semmi isplattijahs, bet tikka tilpat
schigli apflahpehts. Angli un Franzufchu Pohleem
palihgā nenahja un tā tad jau ta pascha gadda No-
wembera mehneft grahs Berg, kas taggad bij Poh-
lōš par Keisara weetneeku, warreja dumpi pawissam
nobeigt. — Pohleem, kas pee dumpa bij dalkibu neh-
mufchi, wajjabseja karras-sahdi atlihdsinacht; muifsch-
neekem tikka semneeku klauifbas semme atnemta un
semneekem, par winnu brangu isturreschanaš dumpa-
laikā, atdohta. Preesteru spehku lausa zaur to, ta

basnizas ihpafchumu sem frohna-waldifchanas paf-
nehma un taggad winneem no frohna naudas lohni
malfa. Pafchwaldifchana Pohteem glufchi irr at-
nemta, winnu muifchneeku baggatiba isnihlufe, tà
la zerreht warram Pohthu deht ilgi meera padfihwoht.

—t.

Braktu karsch un wehrqu atfwabbina- fchana Seemet-Amerikâ. Karsch Mechikâ.

Sabeedrotu walstu flaits 1860. gaddâ jaw pahri
pah 30 bij pahrlahpis. Lihds ar semmes leelumu
bij arr eedfihwotaju flaits un winnu baggatibu wai-
rojufchees.

Jaw fcha gadda fimtena eefahkumâ fabeedrotas
walstis bij diwâs partijas, seemetneekôs un deen-
widdneekôs, fchlihrufchahs, kurras weenu ohtru warrâ
un baggatibâ pahrspeht dfinnahs. Deenwiddneeki
bij toreif wehl dauds stipraki nekâ seemetneeki. Winni
apdfihwoja Amerikas augligatohs semmes gabbalus,
kurras no Afrikas eewestem melleem wehrgeem likka
ar zukkuru rihfeem, tabafu un lohtwillu apstrahdaht.
Seemetu walstis ar wehrgeem netikka strahdahts.
Baltee tē pafchi lohpa semmi, kas dauds mafat aug-
tus isdewa, tà deenwiddâ; ar industriju wehl tiktah
nebij attihstijufehs, tà fchôs laitôs.

Bet ar laiku seemetneeki lohti spehla peeauga.
Seemeta walstis itgaddus no Giropas fimteem tuhlf-
stoscheem laudis nahza klacht, kurri wiffi bij wehrd-
fihbas prettineeki. Deenwiddneeki turpretti atfihdami,
ta wiffa winnu baggatiba til us wehrdfihbas dibbi-
nahs, luhkoja fcho wiffadâ wihfē aistahweht. Ilgi
winni tongressâ seemetneekus pahrspehja, naids ar-
ween palikka leelaks, kamehr beidsiht 1860. gaddâ
seemetneekem isdewahs sawu kandidatu Abraamu
Linklunu par fabeedrotu walstu presidentu uszelt.
Deenwiddneeki nu no fabeedribas isstahjahs, ezehla
pafchi sawu waldifchanu nn gattawojahs us karru.
Kamehr seemetneeki wehl fchaubijahs, fo eefahkt, deen-
widdneeki Aprita mehneft 1861. gaddâ jaw usbruk-
ta krepoftei pee Tscharlstaun pilsehtas un panehna
tur dauds karrâ mantas. Tâ eefahlahs braktu karsch,
kurfch tshetri gaddi Seemet-Ameriku pohstija un ar
neredsetu zeetfirdibu westis tilka.

Deenwiddneeki jau sem agraka presidenta wal-
difchanas bij us karru dohmajufchi un wiffas karrâ
mantas sawâs walstis glabbahht likkufchi. Winnu
generaki un faldati arri bij eefahkumâ dauds wairaf
mahziti tà seemetneeku. Tâ tad seemetneeki, lai gan
peh3 flaita stipraki, pirmajôs diwi gaddôs uf faufas
semmes itt nekâ nepanahze. Lai nekâ karru weeglat
beigt warretu, presidents Linkolns Septemberi 1862
islaida pawehli, ta no jauna gadda deenas 1863 g.
wiffas walstis, kas atkal nebh3 fabeedribai peefchli-
rufchahs, wehrdfihbai jaaisleeds.

Deenwiddneeki nepadewahs un wehrdfihba tilka lik-
fumôs aiflegta. No fcha gadda seemetneekem wai-
raf laimejahs. Winni pamafam deenwiddneekus no

wiffahm pufehm fahla eeflehgt; gan deenwiddneeki
turrejahs bet winneem taf ar laiku spehla peetrubla.
Aprili 1865 winnu galwas pilsehtai Ritschmandai
wajadseja padohtees. Linkolns, kurfch karru til duh-
fchigi bij weddis, meera nepeedfihwoja: 14 Aprili
1865 lahds deenwiddneeku fleptawa winnu teateri
nofchahwa. Tschetras nebbetas peh3 Linkolna nah-
wes bij deenwidda warra pawiffam falaufta un karsch
pabeigts. — Karrâ fiftahs wahtis dseebajohht un fa-
beedrotahs walstis no jauna uf brihwibas un wee-
nadahm teefibahm dibbinajohht Amerikaneefchi pafau-
lei rahdija tilpat dauds fatizzibas tà faprafchanas un
tehwijas mihlestibas. Un lai gan pat wehl fcho deen
dauds baltee melloh3 fadsihwē par few lihdfigeem ne-
ufflatta: flawenais mehrkis, preefch kurra fimteem
tuhfstofchi dshiwibu un mantu uppureja, ir fafneegts
un zilwezibas gohds glahhts.

1862. gaddâ Spaneefchi, Angti un Franzufchi
dashadu eemeslu deht, eefahla karru Mechikâ. Peh-
zat winni sawâ starpâ fanihdahs, tà ta til Franzu-
fchi weeni pafchi karru tahtaf wedda. Mechikaneefchi
tilka uswarreti un keifars Napoleons tur eetaifija
fennalahs republikas weeta keifara walsti, par kurras
keifari Austrijas erzherzogu Maksimilianu iswehleja.
Schis arri Aprili 1864. gaddâ nobrauza uf Mechiku
bet warreja tur tikkai ar Napoleona faldatu palihgu
turretees, jo turreenas eedfihwotaji atkal gribbeja re-
publiku. Seemet-Amerikaneefchi karru sawâ starpâ
pabeigufchi, palihdseja kaimineem zaur to, ta Napo-
leonu peespeeda sawus faldatus atpaffat faukt. 1867.
gadda etfahkumâ Franzufchi Mechiku atstahja, nelai-
migais keifars, kurfch ar labbeem nodohmeem bij us
Mechiku gahjis un zil spehjis labbu darrijis, kitta
zaur nodohfchanu republikaneefchu rohkas un tilka
us winnu presidenta Suarez'a pawehli nofchauts (19
Juni 1867). No ta laika ir Mechika atkal republika.

—t.

Schirfchanahs dseefma *)

Au ar Deewu mihtais tehtiht,
Draudfchm Dihstaps mahzitais;
Luhdsam: Deews lai tew griff fwehtiht
Debbes zetta rahditais;
Affaras par waigeem nahf,
Kas tahs behdas isteitt mahf
Deews muhs schlir ar sawu sinnu,
Gribbam zerreht ween us winnu.

Diwidesmit tshetrus gaddus
Tu fchâi draudfē strahdajis;
Rohpis muhs un muhsu raddus
Mihki par mums gahdajis:
Swehtu fehllu fehjis eff
Swehtus augtus ta nu neff
Dauds us labba zetta westi,
Ihsta ganna flehpi nesi.

*) Ar fcho dseefminu Balmeeras draudfes mahzitaju un Wi-
dsemmes general-superdentu Dr. F. Walter, no Balmeeras draudfes
schlirrotees, winna draudfes behrni pawaddija tai 7. Aprili 1857. g.
Schi branga dseefmina til taggad muhsu rohla nahlufe.

Tuhktoſchus tu eſſi kriſtijs,
 Tuhktoſchus eefwehtijis;
 Tuhktoſchus tu ſalaulajis;
 Tuhktoſchus tu meelojis;
 Ut zil ſweedru iſlehti,
 Kad ſchohs darbus ſtrahdaji,
 Tuhktoſcheem tu gahji preeſchā,
 Kad tohs kappā lille eefſchā.

Kanzele un ſwehtais Altars
 Leelā baſſi ſſanneja;
 Kad tur eefſchā nahje Walters
 Deewa wahrduſ mahzija;
 Ut tā ſſanneja Tew baſſe,
 Taweem wahrdeem nebij gals;
 No ſirds nahje pee ſirds gahje
 Mihti mahzija gan rahje.

Stipris meefā, ſpehzijs garrā,
 Tu pee mums ſchē ſtrahdajis;
 Zil tew ſpehls un zil tew warra,
 Tit tu par mums gahdaji;
 Kaſ ween pee tew peegahja
 Palihdſibu melleja,
 Tam Tu to ne-eſſi leedſis,
 Rohku mihti pretti ſneedſis.

Nu par wiſſeem Taweem ſweedreem,
 Wiſſu Tawu mihleſtib'
 Salkam mehſ ar muhſu beedreem
 Lewim par to pateizib'
 No mums ſchirrohſ ſahp tew ſirds,
 Afaras Tew azzis mirdi;
 Bet to Dahnjels rakſids lizzis,
 Taſ par preeku Tew huſ tizzis.

Tā ta ſaule mahzitaji
 Spihdehſ Deewa walſtibā;
 Taiſna zetta rahditaji,
 Tā tā ſwaigſnes muhſchibā;
 Kad tew mihtu ſahretā liſs,
 Tad tew tahda alga tiſs;
 Deewſ tew dohs to gohda trohni
 Swehtai tizzibai par lohni.

Lehtihſ mihtais Tawu wahrdi,
 Ko tu mums ſchē mahziji;
 Ka tu patſ to rahdiji;
 Deewſ lai tawu zettu ſchirr;
 Wianu meers lai wiſſeem irr;
 Kad ſcho dſihwibu mehſ beigſim;
 Deewu tad mehſ tohpā teiſſim.

Sihki notifikumi is Rihgas.

Lai Stā Dezerberſ pulſſen 8 rihtā iſzehlahſ ugguns
 Rihgas-Dinaburgas ammata weelā (werkſtattē), kaſ atroh-
 dahſ Marijas eelā N 136 atmenu nammā. Tur aiſdeg-
 gahſ augſchāſ tahſchā grihda un ugguns ſagrahba arri
 durwiſ un lohſa treppes. Lai gan atſteigufchees ugguns
 dſehſeji ugguni iſhā laikā apdſehſa, tad tomehr ſlahde ſnee-
 dsahſ lihds 1000 rubl. Ehſa irr apdrohſchinata par 41750
 rubl.

— Iſhī preeſch puſſnahts ugguns dſehſeji tiſſa atkal
 pee darba ſaukti. Ugguns bija iſzehluſehſ lahda lohſu
 ſchuhni, kaſ atrohnahts leelā Maſkawas eelā N 81 tai
 pee Perwowa mahjas peederrigā ſehtā. Lai gan ſchuh-
 nim wiſſaplahrt ſlahweja lohſu ehlaſ un ſiprſ wehſiſch
 bija, tad tomehr ugguns dſehſejeem, aiſdeggufcho ſchuhni
 noahrdijufcheem, iſdewahſ ugguns tahſaku iſplatiſchānu
 aiſlawehſ, tā ta notifikuſe ſlahde ſneedſahſ lihds 50 rubl.
 Tahſ Perwowam peederrigahſ ehlaſ irr ohtā Kreewu ug-
 guns apdrohſchināſchānas beedribā apdrohſchinataſ par 29,000
 rubteem.

— Bruhſchu pawalſſneeje Krauſe, kaſ turra jaunā eelā
 augtu-bohdi, darrija polizijai ſinnamu, ka tai laikā no 4.
 lihds 6. Dezerberam iſ winnas bohdes iſſagti par lahdeem
 60 rubteem augtu. Polizijai iſdewahſ ſagtuſ ſakert un
 arri ſagtohs augtuſ atrahſ. Sakertee ſagti ne-eſſohſ lee-
 guſchees.

S i n a.

Stohlas maiſes draugeem ſinu dohmu, ka Stohlas mai-
 ſes jaunū datu eſmu lizis drikehſ un ka ta eſſeeta par
 50 kap. ſubr. dabujama pee Plates un Gaecer. Schi
 Stohlas maiſes jauna data pawiſam ſchirrama no wezaſ
 Stohlas maiſes. Weza Stohlas maiſe ir preeſch eefah-
 jejeem. Jauna Stohlas maiſe ir preeſch tahdeem ſtoh-
 leneem, kaſ jau augſtatu apgaſmoſchānas palahpeenu pa-
 nahtuſchi. Jaunai Stohlas maiſei ir ſarkans wirſrahts,
 lai to labal' waretu iſſchirt no wezaſ Stohlas maiſes.
 Sautſim tadeht jauno Stohlas maiſi par ſarkano Stoh-
 laſ maiſi. Tad netahdas juſſchānas newar buht. —

Stohlas maiſes I data ſautineem tit labi ſmelejuſe, ka
 wini wiſu tihri klaiju apehduſchi. Tomehr jauna maiſe
 jau teel zepta un Februaara widū huſ dabujama.

Ludwig Heerwagen,
 Gaujenes mahzitajs.

Wiſſiones - lappas.

Wiſſiones - lappas, apgahdataſ no mahzitaja Hārting
 Wahſſemmel, iſnahſ us preeſchu tapat tā lihds ſchim 8
 lappas un 4 peelikumi par gaddu un maſſahſ 25 kap. —
 Wianas huſ dabujamas pee mahzitajeem un grahmatu-
 bohdes. — Kaſ peeſtelſchānu ar paſtu taiſni no Wahſ-
 ſemmes grihb, tohs luhduſu uſdohſtees pee Kaljenawas mah-
 zitaja.

Th. Döbner.
 Ahr. Kaljenau über Wenden.

Rihgas latw. labdr. beedriba,

ſwehtdeen. 15. Dezerberſ f. g. Rihgas latw. beedribas
 nammā:

1. Latweeſchu teaters

preeſch ſeemas-ſwehtu eglites nabbagu behrneem par labbu
 — ar Adolſ Allunan tunga laiſnigu peepalihdſchānu.
 Iſrahdihts: **Izzigs Moſes un Baggata bruhſe**
 Original-luggas no Adolſ Allunan.

Maſka 2 pirmās rindās 75 kap. 4 rindās 60 kap. pa-
 ſakejās rindās 40 kap., loſchās 30 kap., galerija 20 kap.
 Geſahſtums pulk. 7. wakarā.

Billetas dabujamas no peeltdeenas Rihg. Latw. bee-
 dribas nammā, un ſwehtdeen no pulk. 6. wakarā pee kaſ-
 ſes. Labprahtigahſ wairakmaſſaſchānas teel ar pateizibu
 pretti nemtaſ.

2. Seemas ſwehtku eglite

huſ ſwehtdeen tai 22. Dezbr. Latweeſchu beedribas nammā
 pulkſten 6 wakarā, tur dalibu nemi itweens teel mihti
 eeluhgāſ.

Komiteja.

A t b i l d e s.

P. R. — M. Juhs wehlatees tohs 35 kap. weeglaſas peefuhtſchānas
 deht paſimarklās peefuhtihſ. Mums taſ irr weenalga, waj nauda
 waj paſtmarklās to peefuhtat, tam 1 rubl. 60 kap. jed 2 rubl.
 35 kap. u. t. pr. par ſawu ekſemplari ſuhtami, tahſ lapeilaſ
 poſtmarklās rubteem laht peelik.

B. — R. Grahmatu ſehjeſa lawe. Likihſ no ta dabuſim, tuhtit
 peefuhtihſim. Waſſeju wehſtuli dabujam. Redakzija.

Lihds 13. Dezbr. atnahſuſchi 3290 luggi un aiſgahjuſchi 3280 luggi.

Atbildedams redakſehſ Ernſt Plates.

Studdinafchanas.

Bez. 97. paragrafa ta listuma pabr wißpabrigo
Iarradeestu no 1. Janwar 1874 irr wißseem
Iaudim no wißrißfchas labrtas, tillihsß wiini to
wezzumu no feschpafmit gabdem afneegufchi un
ne weßfal lä lihsß 31. Dezember ta gadda, lurrä
wiini dimdeßmit gaddus wezzi paleef, few jaleef
ißralfitees atteßfate pabr wiinu peeralßifchanohß
pee weena fafaulßfchanas-lantona. Nihgas gal-
was-naudas-waldifchana (Steuerverwaltung) ta-
dehl ußoißina wißfus pee fchiß pilßfeßtas drau-
des peeralßifitus laudis no wißrißfchas labrtas,
kurri 1854 dßimmufchi un lam 1875 fauw Iarra-
deeneßta peenahlumu liht ißdarriht, la tee til
drißß, zil eefpeßjams un ne weßfal lä lihsß 31.
Dezember 1874 pee fchiß waldifchanas peemel-
dabß, fawas krißfibas fihmes un leeßibas par fauw
flohßas-mahßibu peeneßfami un to atteßfati par
wiinu peßfihmeschanu pee fafaulßfchanas-lantona
pretti fanemdamt.

Nihgas galwas-naudas-waldifchanas-teeßä,
Dezember mehneßi 1874. g. N 4062.

Te (Stimuldes bas. dr.) pee Engelartu pag.
peederrigt, täpat wißreeßchi lä feeweßchi teel zaur
fcho ußoißinam, fauw un fawas familifas Irußia-
mas fihmes (Laußfcheine) un mirrußfchu dweßje-
les fihmes (Todtscheine) lihsß 29. Dezember
f. g. fchai wald. Peeneßf, ja nellaußißß, till Ißlu-
migi ftrahpeti. — Wißfas polizejas teel luhgtas,
fcho fluddinafchanu teem fchahß walßß lohßeelkem
liht finnamu darriht.

Engelartu walßß-wald., tai 7. Dezember 1874.

No Dubinßfas-un Iurgu-muißchas pagafita-
waldifchanas lohß zaur fcho wißfas polizeju-wal-
difchanas luhgtas, teem pee fcheem pagafiteem
peederrigeem pagafitu-lohßeelkem zeßchi peefohßi-
naht un finnamu darriht, lä: Iurgu-muißchas
pagafita-lohßeelkem tai 2. un 3. Januari 1875. gab.
un Dubinßfas pagafita-lohßeelkem tai 3. un 4.
Januari 1875. gaddä pee galwas-naudas mal-
fakchanas un pafßefatjaunoßchanas atnahß bußß.
Zurloht teel wehl polizeju-waldifchanas luhg-
tas, neweenu fcho pagafita lohßeelt, kurra pafße
notezzeßjuß, ilgati par to wirßminnetu teemiu
nepeeturrecht.

Dubinßfas-un Iurgu-muißchas pagafita wal-
difchanas, tai 9. Dezbr. 1874.

Weens neprezejees dahrsneefs
teel mellehtß preeßß fchultes muißchas. 3

Strahduceßes, meitenes no 12 lihsß 20 gab-
deem marr weeglu darbu dabbuht fabrißk Uhgels-
fálnä meßcha zellä (Waldweg) N 14.

Muißchas pahrdoßfchana.

La Zehßu kreiß un Zehßwaines draudße atroß-
nama, brangä fulturä (neßloßßfchana) bußdama
un pee tam kreetni aploßhta Rußfes muißcha
irr ar pilnigu inwentarißjumu pahrdoßhdama un
Nahßfatas finnas (nolibgumi) irr pee mannis dab-
bujamas Nihgä, Nifelat eelä N 24. 3

N. v. Frey.

Ahnemuißchä pee Bikkere-baßnijos
irr peens no Iurgeem 1875 us
renti ißdoßhdams. 2

Limbaßchös.

Darru finnamu, la no 1. Januari 1875 wißfa-
bus wißnus, fcheßklinus un allus fortes no Stal-
bes bruhßcha par to lehtaku tirgu pahrdoßßfchu.
Zurloht peeminnu, la arri wißfus fedlneela
darbus täpat lä lihsß fchim us to labbako un
lehtalo pagattawoßchu. 3

J. Michelfohn.

We-na gowßs teel pahrdoßhta us
Katarißnas dambja Ußpens-eelä N 5.

No zenjures atweßlehtß. Nihgä, 13. Dezember 1874.

Drißlehtß un dabbujams pee bißßfchu-un graßmatu-drißfetaja Ernßt Plates, Nihgä, pee Beßtera baßnijas.

Wißfas graßmatu bohßes dabbujamas:
Krißtus paffalßtaigafchana
ar Krißtus bißbi. Matßa 65 kap.

Zahnis, jeb waißjata paleefßba.
No G. Lieventhal. Matßa 50 kap.

Bißkaps R. K. Ullmanns
ar Ullmannä bißbi. Matßa 10 kap.

Diwi andeles weetas irr tublit ißibrejams, las
atroßnahß jaunbußweitä mahßä, fur fennal bißa
andele, weena weeta preeßßß fihßu prezzu andeles,
ohßra weeta preeßßß wißna, fchampana, portera
pahrdoßßchanas Maßlawas Ußr-Nihgä leelas Kal-
leju-eelas un Gerberu-eelas ftruhri N 115, lauf-
mannä P. K. Nidlonowa nammä. 3

Klaßtatas finnas, Ußßß-Nihgä pee fwarreem
P. K. Nidlonowa bohde.

Uß feemas - fwehtkeem
peedahwa fauw jelta-un fudraba prezzu-krahjumu

N. Krebs
Ußßß-Nihgä-maßä Kalleju-eelä pretti Zahnu
gilbet N 16.

Apßtelßfchanas un fataißßfchanas teel aßtri un
glißi ißdarritas.

Muhßu mihleem lauzineekeem

par finnu, la es aßfemmes pulßßfenu-fabrikus
apmelleßis un pafinneßß bußdams tillai eßmu iß-
wehßeßis ftrupß pulßßfenus ar labbu erikßi, fur-
reem us ilgu lauw waißjaga riltigi eer, un la es
ilgati neta pußßgaddu ar dauß reßtahm pee no-
wißßfchanas ftrahdaju, zaur lo es taggab eefpeßhu
ißßti riltigi eedamnu un ußtizjamus pulßßf.
is manna leela krahjuma Sinderu-eelä N 9 pahr-
doht par appafßchä ußßfihmetahm lehtahm zen-
nahm pilßßeßhu pulßßfenu täißfataßß

A. Berg.

Sudraba zilinderu pulßßfenus no 9—14 rubl.
anteru dub. lapp. " 14—40 "
felta dabßmu pulßßfenus " 19—60 "
anteru " 26—150 "
maßus feenas pulßßfenus (Schlagwerk) 3 "
leelus " 4 "
aßtonu deenas feenas pulßßfenus 6 "
Ameritas pulßßfenus 9 "
Zad arri teßrauda, jaun-Zalmi felta un fmag-
gas laßu feßdes ar felta fchißbereem u. t. pr.

Miltus

iß pizzeeteem Kurßfemmes rudßeem dabbuja lom-
mißßijä un pahrdoht par 2 rubl. 25 kap. pußrä
(100 mahßz.) 3

Albert Drescher,
Zelgowas Ußr-Nihgä leelä eelä N 4.

John Reimera
andeklu-un weßchu-magaßihne,
Kungu-eelä Nr. 6,

peedahwa par lehtalahm nepahrgrößfamahm zen-
nahm andeklus un galbantus, dwelcus un neßßoogus,
lä arri wißßadas andeku-prezzes leelä ißwehßeßjuma.
Krahjums wirßtrellu, nakißtrellu, appafßß-jallu,
feeweßßchu appafßß-bißfes un jelles, krahgus un
manßfcheites (aprophißßchus). Schlipßes un laßhone.
Seemas zimuß preeßßß lungeem, dabßmu un
beßreem, willainu deßkus, pießdus un fchirmus
leelä ißwehßeßjuma. 2

**Kaulu-fahpes (gichtes)- gre-
dsemus,**

wißeem, las kaulu-fahpes zeßßch, weedahwajami,
18 karatu jelta turredami un preeßßß feeweßßchu-
un roßtajumu-greßfeneem derrißi, pahrdoht

J. Lüth,
Smilßchu-eelä N 9.

Seepju fahles

lä arri
petroleumu

rattu fmeßru

un
appinus

pahrdoht maßas un leeläs baßläß par to lehtako
zennu

Carl Nevermann un beedriß.
Kantoris Bußtu eelä (Schwimmßtraße) N 21.
Bohde: Kreißßflohßas nammä, Jauna eelä pee jau-
neem wadrteem. 2

Nafchu-prezzes

pafchu täißfatas, lä: galda, feßßa-un kaujamas-
naßchus, feßßas, fpalwas-un bahridas-naßchus,
wißßadas fortes fahßehres, fahßepes, un adderu-
laißßhamo-fchnepperus, lä arri ftrupß ftrahdadas
wehderu-fißjnas (Bauchbänder) peedahwa 2

R. Marggraf
Sinderu-eelä N 19.

Wißeem mihleem pilßßehtneekeem
un lauzineekeem darram finnamu, la
mehß weenu jannu apßeekeru-un
pehrweßjamo-fohlu-bohdi eefßch
Wehweru-eelas, **Spohra mahßä,**
prettim wahzu beedribas nammam
un liinu fwarreem eßam eetaißi-
jußchi, un apfoßlamees wißeem mih-
leem draugeem, las til tahdas leetas
bruhße, to labbako prezzu, pilnigu
fwarru par to lehtako zennu pahrdoht.
Nihgä, 3

Ernßt Graf un beedriß.

Weeßchus pehrt Stalbes muißchas
waldiba. 2

Zanna seepu fahle atfal dabbujama Um-
murgä pee

J. Dschindßche.

Nihgas Latw. beedriba.

Pirmä feemas-fwehtku deenä
25. Dezember 1874 g.

Latw. teaters.
Ißrahßißß:

Selta puhßfites.

Statu-fpehle prezzes zeßleendß no R. Benediz.
Latwißti no Strautina. 2

Klaßtatas finnas nahßloßchä numurä.

Kahrtibas komißßija.

No polizejas atweßlehtß.

Bruchtgana prohwe.

(Statutes N 46.)

Ar to Gewas atraiditeem prezzineekeem nepeetikka, la wiini minneto Liwentahla dseefmu „Jumprawa," us Gewu un Schwindelmanni simeedami, pahraifija un noralfstijufchi Gewai peesufstija, bet wiini arri par tam gahdaja, la fchi dseefma, wairal gabbalos noralfstita, tilka pa mahjam isneffata. Puiſchi un meitas fcho dseefmu drihſ ismahzijufchees, fahla to dseedaht un Gewai un Schwindelmannim bija apfmeella deefgan. Schwindelmannis pahf schahdu „bauwu mulkibu," la wiafch to mehdsa nofaukt, nelo nebehbeja; arri Gewa nelo nebuhtu behdajufe, bet winnas wezzakeem schahda peefmeefchana gan pee firds fehrabs.

Prezzineeki nepareifi darrija, Gewu peefmeedami, itt la wiina tapehz wiffus bruchtganus buhtu atraidijufe, lai warretu kahdu fmalke lungu fagaidiht; turflaht arri wiinai Schwindelmannis ihſti nepatikka un wiina to prezzehſ gan nedohmaja, bet winnas wezzakee to gribbeja un wiinu ſpeeda, lai Schwindelmanni prezzehſ, dohmadami, la tad reiſ wiffas wallobas un apfmeelli pahf Gewu fuddiſchoht. Tehwam gan buhtu pa prahtam bijis, la Gewa apnemtu kahdu freetnu baggatu fainneeka dehlu; bet kad fainneeka dehli, reiſ atraiditi, wairſ nenahja, tad wiafch arri bija ar Schwindelmanni ar meeru.

Schwindelmannis bija wehl jauns, tikkai kahdus 25 gaddus wezs, itt brangi isflattijahs un pratta pee feeweefcheem peellabbinates un bija pilſſehſta daſchai ſchuweju mamslei galwu fagrohfijis. Wiafch bija kahda waggares dehls un tapehz bija dſimmis lauzineekſ, bet leela pilſſehſta tirgoht, ja jeb bohndeeke ammatu mahzijeſ un tur arweenu dſihwodams bija pahfwehrtees par lufanu pilſſahftneeku. Kahda ſihka pretſchu bohde bija peezus gaddus pahf mahzelli bijis un tad tikkai par ſelli uſzeltſ, tad gribbeja pats us fawu rohtu andeli fahkt. Tehws wiinam pahf tuhlfſtoſchus dewa un wiafch maſu bohdi peenehma. Ar bohdi buhtu gan weizees, ja wiafch, prohti Schwindelmannis, buhtu wairal ſtrahdajis. Wiafch drihſ peenehma few mahzelli un tam zil nelo andeleſchane eerahdijis, pats bohde dauds wairſ neſtahweja, bet ar jautreem ſehneem ſakki padſihwoja un naudu neſtaupija. Andele fahla faſchukt un Schwindelmannim pehz gadda bija jataiſa bankrutte. Tehws wairſ naudu nedewa. Schwindelmannis nu fahla dohmaht, la lai pee naudas teekoht; wiafch gribbeja atkal jaunu bohdi eetaiſiht. Bet la lai pee naudas teek? Wiafch apnehmahs baggatu feewu prezzehſ. Pilſſehſta daſcha baggata tehwa meita bija, kas arri Schwindelmanni buhtu nehmuſe; bet wezzakee neſahwa, jo zaur fawu bankrutti bija wiffu uſtizzibu ſaudejis. Te wiafch dabbuja dſirdeht no Gewas, la ta effoht baggata gruntneeka meita un tapehz apnehmahs pehz Gewas prezzehſ. Wiafch nemaſ ne-

ſchaubijahs, la Gewu nedabbuſchoht jeb ka wezzakee neſaſchoht; jo tahdi praſti ſemneeki, ta wiafch dohmaja, eeraudſiſchoht to par leelu gohdu, la tahdu fmalke jaunu lungu par ſnohtu dabbuſchoht. Par Gewu wiinam neſahdas behdas nebija, jo wiafch daſchu fmalke pilſſahftneezi bija eemihlinajis, la tad wiafch nebuhtu ſpehjis Gewu eemihlinaht. Tas bija Schwindelmanni dohmas un zerribas. Wiafch pahfma paſtaſirgus un nobrauja pee Gewas us prezzibahm. Gewas wezzakeem wiafch ſtahtija, la pats bohdi neturroht, bet ar kahdu leelu kaufmanni effoht ſabeedrojees, lam wiafch fawu naudu preekſch tirgoſchanaſ nodewis. Wiinam gan labba pekna atlezotees, bet wiafch effoht apnizzis beſ ihſta darba buht; wiafch gribboht bohdi uſnemt un pilnigu mahjas buhſchane eetaiſiht; bet mahju newarroht labbi waldbiht beſ freetnas fainneezeſ, tapehz wiafch no dohmajis prezzetees. Pilſſehſta wiafch gan warroht tahs fmalkefahs un baggatafahs freilenes dabbuht, bet tahs ne-effoht labbas fainneezeſ, tahs tikkai dohmajohſ us ballehem un teateri, us puzzeſchanohs un weefbahm; tamdeht wiafch negribboht kahdu pilſſahftneezi prezzehſ, bet lauzineezi, jo lauzineezeſ effoht freetnas un ſtrahdigas fainneezeſ un ne-effoht tahdas auſcheles, kas arweenu gribboht eet us ballehem un teateri.

Te Schwindelmannis ſtahtija un Gewas wezzakee ſchahdeem melleem tizzeja. Kad wiafch tohs Gewas deht bildinaja, tad tee fazzija, la wiini pilnigi effoht ar tahdu ſnohtu ar meeru un zerroht, la arri Gewa neprettoſchotees; bet ar Gewu wiinam wai jagohſ paſcham runnaht, jo wiini Gewai prezzehſchanaſ leeta fawu waſku atkahwuſchi. Schwindelmannis pateizahs wezzakeem par to uſtizzibu, la tee wiinam fawu meitu par feewu gribboht doht, un tad ſmaididams fazzija, la Gewas mihleſtibu weegli pahfſchoht, jo wiafch mahloht ar jauneem feeweefcheem fmalke apetees un preekſch wiina effoht ſpehtu leeta, jaunahs meitas eemihlinaht. Wezzakee ſchahdai leeliſchanaſ tizzeja un Schwindelmannis pats arri, jo waj wiafch nebija ſmuks ſehns un waj wiafch nepratta ar mihleem wahrdeem feeweefchu firdis peellabbinahſ un glaimodams tahs mihleſtibas tihkla eewilt. Te wiafch dohmaja un pa daſkai wiinam bija taiſniba, jo wiafch tikkai weegliſchahftigas pilſſehſtas mamslees paſinna, kas ihſtu mihleſtibu neſahjehgdamas, mihtus wahrduſ un ſaldu glaimoſchane turreja jaw par mihleſtibu un tapehz bija weegli peellabbinajamas un eemihlinajamas. Bet ar Gewu bija zittabi, wiina bija ſahjehgufe mihleſtibas auſſtumun un ſwehtumun un to ſchliſhta firdi uſglabbaja; wiinai reeba, kad ar mihleſtibu johlojahs un kas ar mihleſtibu ſpehja johkotees, to wiina neaſinna par ihſtu zilweku, tam wiina newarreja peefchirt ihſta zilweka gohdu. Schwindelmannis to wiffu neſinnaja, tapehz dohmaja Gewas mihleſtibu drihſ pah-

nahft. Wiaſch ſagudroja, kà wiaſch Gewu eemih-
linafchoht. Pa preeſchu wiaſch gribbeja Gewai if-
ſtabſtib to jaunu dſihwi pilsſehtà un tad peeminneht,
zif mihti wiaſch ſawu ſeewianu iſturreſchoht, to uf
weefſibahm, teateri un konzertès weſdams. To ſtab-
ſtidams wiaſch zerreja Gewai to ilgoſchanohs pehz
pilsſehtas jautas dſihwes firdi eedeſtib to un tad nu
Gewu tiffai wiannu apprezzedama, pee ſchahdas dſih-
wes warreja iſt, tad wianna ar nepazeetibu uf to
brihdi gaidiſchoht, kur wiaſch to uſrunnaſchoht. Schinni
reiſà wiaſch wehl negribbeja to uſrunnaht, jo wia-
nam patiffahs eemiblejuſchohs ſeeweefſchus dſihdinah
un ka Gewu wiannu eemibleſchoht, pah tam wiaſch
neſchaubijahs. Bet Schwindelmannim bija wihlees.

Kad wezzatee bija iſtabas iſgahjuſchi un Schwin-
delmannis weens pats ar Gewu palikka, tad wiaſch
ar to ſarunnadamees ſahla lauzineeku dſihwi nee-
waht un pilsſatneeku dſihwi uſteift. Gewu ſahwa
Schwindelmannim iſtreetees un iſleelitees, rettu lahdu
wahrbu ſtarpà runnadama, un kà liſſahs, tad wianna
tiffai pa garu laitu klawijahs. Schwindelmannis Ge-
was neuſmannibu nepamannija, dohmadams, ka Ge-
wu no brihnumeem pahſteigta nelo neſpehjoht atbildeht.

Schwindelmannis tai paſchà deenà aibrauza. Schkir-
rotees wiaſch Gewai ſazzija, ſaldi ſmaididams: „Ar
Deewu daita zeema ſeltainite! Drihs atkal atbrauſchu.“

Schwindelmannis mahjas (pilsſehtà) pahrbrauzis,
tuhdat ſawas zekka drehbes nowilla un zittas ap-
gehrba, lai warretu pilsſehtà iſeet ſawus draugus
uſaizinaht uf preezigu wakkaru, tas irr, kahdas but-
teles wihna iſdſert un lihgſmi patehrſeht. Bija no-
runnajuſchi, kahdà reſtorazija (weefnizà) ſanahft. Ap
pulkſten 9 wakkara bija ſapulzejuſchees Schwindel-
mannu draugi. Wiſſi ſeſchi (tik dauds wiannu bija)
bija brangi kundſini, tas arweenu ſakki dſihwoja,
wairat patehreja neta pelniſa, ſwehtdeenàs nekad baſ-
nizà negahja, bet il wakkara gan reſtorazija, weef-
nizà jeb kahdà wihnuſi ſehdeja. Wehl nebija pirmo
butteli iſdſehruſchi, kad Schwindelmannis ſahla pah
ſawahm prezzibahm ſtabſtib to un to darridams pa-
ſtarpehm leelijahs un melloja.

„Draugi!“ ià Schwindelmannis ſahla, „draugi,
kad juhs to ſumatur, to es eſmu peedſihwojis, tad
arri par duzzi portera neſcheplotut.“

Nu ſtabſti tiffai, draugi iſſauza; „ja ſmukku ſtikki
paſtabſtiſi, arri porteri dabbufi; bet neſchwindele, ſakki
taifnibu!“

„Kad ar paſta ſirgeem pee Grantina*) namma
durrim peebrauzu, tad wezzais Grantiaſch, tas pee
ſirgu ſtaſſa ſtabweja, tuhdat peefteidsahs ſlaht, zep-
puri nonehmis un man rohtu nobuſchojis paſem-
migi jautaja, to gan zeenigs leelungas, tà wiaſch
manni noſauza, wehlejotees. Es atbildeju, ka pee
wianna eſmu atbrauzis kahdas ſwarrigas darrifchanas
deht. Wezzais ſabihjees manni iſtabà eewedda. Es

tuhdat ſawu nobohmu neſazziju, bet pa preeſchu ap-
waizajohs, zif leela grunte un zif naudas wiannam
effoht. Tè nu dabbufa ſinnaht, ka wiaſch bija wihrs,
tas 15 lihdſ 20 tuhſtoſchu ſwere.

„No tahda baggata ſemneeka wehl ne-efmu dſtr-
bejis,“ kahds iſ draugeem iſſauza. „Waj tik ne-
buhſi pahrlauſijees!“

„Kad juhs arweenu ſtarpà runnaſeet,“ Schwin-
delmannis iſſauza druſzin ſaduſmojees, ka wianni ne-
gribbeja wianna leeliſchanai tizzeht, panehma glaſſi
un to iſdſehris ſazzija: „kad negribbat, draugi, klaw-
ſitees, tad arri neſtabſtiſchu, runnaſim pah zittahm
leetahm.“

„Stabſti tik, ſtabſti!“ draugi kà ar weenu mutti
iſſauza.

„Pahr ſaimneezi ar Grantinu iſrunnajees, ſaz-
zija, ka es gribbetu ar wianna familiju eepaſibtees.
Wiaſch ſawu ſaimneezi un meitu eſauza. Abbas
eenahza. Draugi, es jums ſakku, meita irr ſkaiſta,
arri ſklohlota, proht brangi wahziffi runnaht un tee-
ſcham buhtu eefſch wiannas eemiblejees, ja man ſchim
brihſcham ar ſchuweja mameſi, kaimina baſlo Minnu,
nebuhtu ſamibleſchanahs. Gewu ſcho ſkaiſto lauka
pukkti noſauz. Draugi, kad Gewu par ſawu ſeew-
wianu ſchurp atweddiſchu, tad juhs wiſſi eefſch wiannas
eemibleſitees.“

„Labbu, kad es to ſinnu,“ kahds iſ draugeem ſaz-
zija, runnà eemaiſidamees. „Es rihtu pat uf Gran-
tineem nobrauſchu un tew tawu ſmukko Gewu at-
nemſchu.“

„Par wehlu, par wehlu draugs mihtais,“ Schwin-
delmannis atbildeja, „Gewu irr man ſaberreta bruhte
un neweens to waird nedabbufs. Un kà wianna manni
miht! Kad aibrauza, tad wianna man ap ſakku ap-
lehrufehs, luhbſa, lai jel drihs atkal atbrauzoht. Ra-
mehr ar manni eepaſinnuſehs, wianna waird newar-
roht beſ mannis buht.“

Tà Schwindelmannis wehl ilgi leelijahs un pla-
ſchi jo plaſchi iſſtabſtija, ar kahdu gohdu un pa-
ſemmibu wiaſch tizzis ſanemts, un kà Gewu tuhdat
wiannu eemiblejuſe, tà ka no wianna newarrejuſe ne
azzis nowehrſt.

Lai gan Schwindelmannis leelidamees bija dauds
ſameliſis, ihpaſchi to wiaſch pah Gewas eemible-
ſchanohs un iſturreſchanohs bija teizis, tad to-
mehr pa dalkai wiannam bija arri taifniba, jo Ge-
was mahte ne maſumu pah tam preezajahs un lep-
pojahs, ka tahdu ſmalke ſnohtu dabbufchoht. Ween-
teefiga ſemneeze buhdama, to wianna ſinnaja no pils-
ſahneeku lepnaſ tufſchibas un leeluligas augſtibas.
Kas ſmalke bija gebrbees un pee tam wehl ar paſta
ſirgeem warreja braukt, tas bija pehz wiannas doh-
mahm augſts un baggats kungs, un Schwindelman-
nis, waj tas nebija lepni gebrbees un ar paſta ſir-
geem atbrauzis? Tiffko Schwindelmannis bija tei-
zis, ka gribboht Gewu prezzehht, tuhlit mahte ſcho
preeka wehſti gribbeja Gewai paſtabſtib, bet to ne-

*) Tà Gewas tehnu un wianna mahju ſauza.

darrija, apdoomadamaħs, la Gewa, ĵaur taħdu sinna pabrsteigta, newarreschoht peenablami un gudri prett Schwindelmanni isturretees. Bet til libħs la Schwindelmannis bija aibrauzis, tad maħte wairs newarreja nozeestees. Ar Gewu istabā eegahjuse wiinna to tā usrunnaja:

„Kā tew, Gewin', Schwindelmanni jaunskungs patihl? Waj wińsch naw smalks un lepns kungs, tihri leelkungs.“

„No wińsch man warr patilt. Wińsch irr smulks jaunelis un isturraħs kā jeb kufsch kaufmannu selis, kas leelakā pilskfehā dsiħwo,“ Gewa atbildeja.

„Naw wis nelahds sellitis!“ maħte issauza. Schwindelmanni jaunskungs irr baggats kaufmannis, wińsch tehwan un man wiffu flaidri isteiza.“

„Un ĵuħs to tizzat, lo wińsch warrbuht leelidamees ĵums famelħis?“ Gewa starpā runnaja.

„Eij mulke meitene!“ maħte issauza sadusmojufehs. „Waj taħds kungs tew ees melloht? Tu to nesaprohti. Kad buħfi mannu wezzumu peedsihwojuse, tad zittabi runnafi. Bet waj tu sinni, kaħdas darrifchanas deħt wińsch fehē atbrauzis, waj tu to warri usminneht?“

„Laitam buħs atbrauzis linnus jeb labbiu pirkt; ihpaschi kas man par daku, kaħdas darrifchanas taħdeem fundstaceem,“ Gewa atbildeja pasmeedamaħs.

„Kur tu arri warretu to usminneht, jo taħdas doħmas ne man nebuhtu praħtā schahwuschahs, kamdeħt wińsch atbrauzis. Wińsch atbrauzis us prezziħabm.“ Un to fazzijuse maħte usmannigi us Gewu flattijahs.

„Us prezziħabm?“ Gewa ĵautaja pabrsteigta un tad fazzija: „waj wińsch tad ĵuħs irr bildinajis?“

„Sinnams, sinams, meitia!“ maħte atbildeja lep-podamaħs.

„Un to tehws fazzija?“ Gewa ĵautaja un wiinnas bals flanneja drufzja nemeerigi.

„Tehws sawus wezzus nilkus neatmett; wińsch arweenu gribb, lai tu kaħdu gruntneeku deħlu prezzetu. Es wiinnam ar azzim mettu, lai nelawejahs un lai falla ja.“ Beigās samannijahs un fazzija, la Schwindelmanni jaunlungu par snohu peenemschoht.“

„Memmin miħta, nejohfojatees,“ Gewa fazzija ar luhgdamu bals. „La newarr buht pateefiba.“

„Tihra pateefiba, miħta meitia,“ maħte preezigi issauza. „Tu gan us taħdu lepnu bruħtganu nelad nezereji un tapeħz arri negribbi tizzeht, ka wińsch pateefi peħz tewis prezzejis. Pataujees droħschi un ĵataifees us kaħsahm.“

„Tad pateefi tehws un ĵuħs gribbat, lai es taħdu geħki prezzu?“ Gewa issauza ar bals, kas rahdija, la wiinna firdi bija aigrabhta.

„Behrns, apdoħma, lo tu runna,“ maħte pahremejdama teiza. „Tu nosauz taħdu kungu par geħki! Kaħdu wiħru tad tu gribbi? Bil fainneeku un wag-

garu deħli naw bijuschi, wiffus tu effi atraiduse. Taggad atnahl taħds kungs; taħs smalkahs freilenes taħdu ar abbaħm roħlahm nemtu un tu wiinnu negribbi. Waj tew nemas jehgas naw? Tu ĵaw effi labbi gaddōs, buħfi driħs 24 gaddus wezza un wehl ne-effi isprezzeta. Tas mums wezzakeem par kaunu un tew arri. Es biju plahna fainneeka meita un tilku isprezzeta, kad wehl nebiju 19 gaddus wezza. Tu effi baggata fainneeka meita un wehl dsimtu mahju mantojuħt, — tewi waiħadseja isprezzehht ĵaw ar 16 gaddeem, tas buħtu tehwan bijis par goħdu un man par preeku.“

„Lai Deews pasarga,“ Gewa issauza nopuħsdamaħs, „ar 16 gaddeem ĵaw feewu kaħrtā eestahtees! No taħds meitens sinna no fainneeziħas un no behrnu audsehchanas? Nossehlojama waldischanahs pee mums Latweefcheem! tehws un maħte eeranga par leelu goħdu, ka sawas meitas warr agri isprezzehht ar 16 jeb 17 gaddeem un kā taħs paleef par fainneezeħm; bet waj deħlam nodohs mahjas waldischanu, kad tas naw pilnōs gaddōs. Buħtam nodohht mahjas waldischanu, pah tam kaunahs; bet meiteni eezelti par fainneezi, tas irr goħds. Waj ta naw aplammiba?“

„No nu neekus tenka,“ maħte faiħguse starpā runnaja. „Taħdas bleħnas tu is graħmataħm few galwā effi eeneħmuse. Tehwan taiħniba, kad wińsch falla, ka semneeku behrneem nederr taħdās skohlās eet, kur Wahju un Kreewu wallobu eemahjahs. Kaħdu preeku no tam effam peedsihwojuħchi, kad tewi liffam brangi skohloht un tu prohti wahziħki runnaht? Tu gribbi gudraħta buht par saweem wezzakeem, tu peefmeij wezzu kauschu padohmus. Kaħds labbums irr wezzam Belminam, kad sawu Ĵahni liffa ismahziht kā kaħdu jaunlungu? Wińsch aigrabhta pasaulē, irr aismirħis tehw' un maħti un buħs palizzis par wasanki, par palaidni, tupp warrbuht kaħdā zeetumā un kaunahs taggad tehwan rakstihht, ku taggad irr deedelneeks“

„Maħt luhdsama, nerunnajat tā!“ Gewa ar drebbofchu bals maħti luhdja. „Neneewajat Ĵahni, wińsch ĵums neko kauna naw nodarrijis. Un kad es arri nesinnatu, kamdeħt Ĵahnis samu dsimteni atstahjis, tad tomeħr nebriħnetohs, ka wińsch aigrabhtis, jo aplammeem aisspreedumeem paklausihht un prett praħtibu un pahrliezinaschanohs strahdaht, tas naw eespeħjams. Buħtu es wiħru kaħrtas, es tapat aishbegtu. Ĵahnis pareiħ darrijis.“

„Wahrna wahrnai azzī nelnahs,“ maħte tilko no dusmahm speħja isteikt un tad elpu willuse taħtati runnaja: „Itt labbi bija, ka Ĵahnis aismulka kā saglis un turklaht arri tehws nebuhtu kaħwis tew taħdu kaħrla wahzeeti prezzehht. Buħtu Ĵahni apprezzejuse, tad ĵuħs abbi buħtu pasaulē aisslehjuħchi un taggad aplaħrt wasatohs deedeledami. . . .“

(Us preefchu wehl.)

Gradi un feedi.

Vehtifchanas peevahkumi paher wesselibas fluhdahm, kas zaur affinsraddu laulibahm jellahs.

Jau agrafōs gaddu fimentōs irr til lab mahzitaji, la arri dakteri un listumu deweji tohs daschadus wesselibai flahdigus dihgus, lo pehznahkamas audses is affinsraddu laulibahm no saweem wezzakeem manto, eewehrojusch un affinsusch, un tadeht tahdas laulibas waj nu pawissam jeh arri pa dalkai aisseegusch. Mubhu gaddu fimentō irr itt ihpachy ar scha preeffschmetta ispehtifchanu daudj Franzuschu, Anglu, Amerikaneeschu un Wahzu dakteri nopubljusches un atradduschy, la tahdas laulibas zilwezibas labflahfchanai neween zaur newesselibu jeh newesselibas dihgteem, lo behrni un behrnu behrni no tahdeem wezzakeem mantodami pasaulē eeneš, kohti flahdigas irr, bet arri zaur beeschy mannamu neauglibu, las pee winnaahm rohdaš.

Par apleezinafchanu, la tas, las augšchā peeminnehts us pateeffbu gruntejajs, schē fahdus peemehrus par eewehrojameem, lo daschi jaunlaidu dakteri ussimejuschy un flajā laiduschy, peeletu.

Franzuschu dakteris, Dr. Dewoy daschōs widdutščōs ar to darbodamees, sinno, la winsch weenā apgabala 121 tahdus laulatus raddu pahrus eewehrojis. No teem bija 22 pahri neaugligi, pee 17 dšimma behrni ar wairak neta peezi pirksteem, pee 2 truhka behrneem masais pirkstinsch, pee 5 bija behrneem klampu tahjas un to zittu pahru behrni bija pa dalkai plahnprahitigi, furlmehmi jeh sirga ar daschahm zittahm wahjibahm, un tadeht gan drihs wišfi jauni nomirra.

Schis pats Dewoy stahsta tahlat par diwi turweem raddineekem, las laulibā sadewahs. Winni paschi bija spirgti un wesseli, bet no teem 8 behrneem, ar lo Deews scho laulibu fwehtija, peedšimma 4 pawissam lurti un sinnaš, la tad ar mehmi palikka, weens bija plahnprahitigs, weens jau peeltā gaddā ar smadsenu karšoni nomirra un diwi bija til paturli, la wallodu eemahzitees newarreja un tadeht mehmi palikka.

Arri Dr. Mēniēres rakli leezina, la winsch daudj ar tahdeem eewehrojumeem irr darbojēs un sinnaš ar daschās wahjibas un kaites pee tahdu wezzaku behrneem redsejis un peedšiwojis. — Weens no winna peedšiwojumeem stann tā:

Rahdā familijā atraddahs sešchi behrni, diwi dehli un ischetri meitas, las wišfi spirgti wesseli peedšimma, usauga un firmu wezzumu peedšiwoja. No scheem diwi brahsteem un ischetri mahfahm apprezzejajs trihs ar raddineekem un trihs ar smescheem; un winnu behrnu dšihwes listens bija tahds, la schi flahveelitte flaitki rahda.

I. Raddineeku laulibas.

1) Pirmaj meitai bija 11 behrni, no teem mirra agri 11 dšihwi; 2) pirmam deklam bija 8 behrni, no teem mirra agri 6, dšihwi palikka 2; 3) ohtrai meitai bija 5 behrni, no teem mirra agri 3, dšihwi palikka 2; us tahdu wišfi dšimmuschy 24; agri nomirra 20; dšihwi palikka 4.

II. Sautas laulibas.

4) Ohtram deklam bija 6 behrni, no teem agri nomirra 2, dšihwi palikka 4; 5) treschaj meitai bija 7 behrni, no teem agri nomirra 0 dšihwi palikka 7; 6) zettortai meitai bija 6 behrni, no teem agri nomirra 1, dšihwi palikka 5; us tahdu wišfi dšimmuschy 19; agri nomirra 3, dšihwi palikka 16.

Wehl par daudj tahdeem fahpigeem eewehrojumeem un peedšiwojumeem warretu tew, mihtais lassitajs, stahstih, bet lai peeteef. Nlahs laiks, fur par schahm fluhdahm un laitehm tew daudj plaschalas sinnaš pasneegschu. — A —

Weitas wiltiba.

Jauna, smulka semneeku meitina bija sew bruhiganu ismellejusehs, kurru winna tehws, subrgalwigs gruntineeks, par wihru negribbeja doht, lai gan meitina tehwu luhdja, raudaja, schehlojajs un liščleja, la nu tatra reisi gaddijajs. — Kad pehdigi labbi redseja, la wišs par weli buhs, tad winna nahja us zittahm, la mehš redsehm, kohti laimigahm dohmahm. Winna nekahpe lahdu riht pa treppehm fahdā tumščā affā, las nebija kohti dšikka un fureā ta labbu laitu warreja palikt, bes la tai fahda nelaimē warretu usbrukt. Kad tas bij notizis, tad tahdai us tam no mahzitai deenestameitai wajadseja tehwu fahkt un winnam fahzih, la deht tehwa zeetfribas winna meita esfoht apnehmusehs sew gallu darriht. Wezzais nosteidahs isbihjees pee affas. Dširdebams, la meita wehl dšihwa, atlahwe tas sawās fribis bailēs wišsu, lo affā buhdama meitina no ta pagehreja. S. Matscherneeks.

Mihlestibas mihla.

Dangas Janzis wehl jauns buhdams bija smuks sehns un jaunas meitas ar mihtahm azim us winnu stattijajs un winsch us tahm. Kaiminam Duffim bija diwi meitas, Anna un Greta, abbas jaunas un smulkas. Janzis abbas eemihleja un abbas arri winnu mihleja. Ar mihleschanu nekas nekateja, bet kad bija japrezzejajs, tad Janzis nahja leelās spruggās: nehma winsch Greetu, tad raudaja Anna; nehma winsch Annu, tad raudaja Greta. „Kas nu Janzim bija jadarra, lai neweenai mahfai pahri nedaritu?“ Kas scho mihllu usminn, tas buhs til patt gudris la Janzis, jo Janzis to sinnaja isdarriht. Deht weeglas usminneschanas peeletu bildi, tur Janzim abbas bruhetes usbruktufajas.

Tahmneeks.

Jauns atraddums.

A. Waj sinni lo? Es esmu atraddis, la pa wišsam naw taisniba, las us „drohschibas spitschu“ lahditehm flahw drukkahs, prohiti: „Aisdeggahs rikkai, tad tahs pee winnu paschu lahditēs fahneem behrje.“

B. Rā tad tā?

A. Ja redsi tā! Es panehmu weenu spitschu no tahdas lahditēs un berseju pee ohtras tahdas lahditēs fahneem un arri aisdeggahs.

B. Nu tas jaw weena alga!

A. Ah, fur tu effi gudris. Waj tad ta bij winnu paschu lahditē? S. Matscherneeks.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.

No jensures atwehlehts. Rihgā 13 Dezember 1874.

Drikkehīs un dabujams pee bilšču un grahmatu-drikketaja Ernst Plates, Rihgā, pee Pehtera-basnjās.